Valiokunnan mietintö HaVM 28/2018 vp─ HE 113/2018 vp

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirkkolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirkkolain muuttamisesta (HE 113/2018 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- vanhempi hallitussihteeri Rami Sampalahti, opetus- ja kulttuuriministeriö
- hallintopäällikkö Asta Virtaniemi, Kirkkohallitus

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- oikeusministeriö
- tietosuojavaltuutetun toimisto

HALLITUKSEN ESITYS

Euroopan parlamentin ja neuvoston yleinen tietosuoja-asetus tuli jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaksi 25 päivänä toukokuuta 2018. Kansallisella lailla tietosuojasta täsmennetään ja täydennetään yleistä tietosuoja-asetusta. Tietosuojalailla kumottaisiin voimassa oleva henkilötietolaki. Kirkkolakiin ehdotetaan tehtäväksi henkilötietojen suojaa koskevasta uudesta lainsäädännöstä johtuvat muutokset.

Lailla digitaalisten palvelujen tarjoamisesta pannaan kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta. Laissa ehdotetaan myös säädettäväksi viranomaisten sekä muiden julkista hallintotehtävää hoitavien velvollisuudesta järjestää digitaalisia palveluja hallinnon asiakkaille sekä tähän liittyvistä velvollisuuksista. Kirkkolakiin ehdotetaan tehtäväksi julkisen sektorin digitaalisia palveluja koskevan lainsäädännön omaksumisesta johtuvat muutokset. Digitaalisten palvelujen tarjoamista koskevaa lakia sovellettaisiin kirkon viranomaisten tarjoamiin digitaalisiin palveluihin kirkkolakiin otettavan viittaussäännöksen perustella.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin tietosuojalaki ja laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta.

Valmis
5.0

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksessä ehdotetulla kirkkolain (1054/1993) muutoksella pannaan evankelis-luterilaisen kirkon osalta kansallisesti täytäntöön julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2102 (saavutettavuusdirektiivi). Direktiivin kansallisesta täytäntöönpanosta on annettu hallituksen esitys laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain muuttamisesta (HE 60/2018 vp), josta hallintovaliokunta on antanut mietinnön HaVM 27/2018 vp. Digitaalisten palvelujen tarjoamista koskevaa lakia sovellettaisiin kirkon viranomaisten tarjoamiin digitaalisiin palveluihin kirkkolain 25 lukuun ehdotetun 5 b §:n viittaussäännöksen perusteella. Laki koskisi kirkkoa kokonaisuudessaan, sekä keskushallintoa että seurakuntia.

Direktiiviin sisältyvän kansallisen liikkumavaran perusteella lain soveltamisalan ulkopuolelle ehdotetaan rajattavaksi ne verkkosivustot ja mobiilisovellukset, jotka toteutetaan seurakuntien varhaiskasvatuksen tai rippikouluopetuksen yhteydessä ja joiden käyttö tapahtuu rajatussa ryhmässä määräaikaisesti. Jos tällaisia palveluita ryhdytään käyttämään pysyvästi, lakia ryhdytään soveltamaan myös niihin. Säännös vastaisi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta ehdotetun lain 3 §:n 3 momentin 2 kohtaa.

Lisäksi kirkkolakiin ehdotetaan tehtäväksi henkilötietojen suojaa koskevasta uudesta lainsäädännöstä johtuvat muutokset. Euroopan parlamentin ja neuvoston yleistä tietosuoja-asetusta (2016/679) on alettu soveltaa jäsenvaltioissa 25.5.2018. Tietosuoja-asetusta kansallisesti täydentävä ja täsmentävä tietosuojalaki (1050/2018) on tullut voimaan 1.1.2019. Esityksen mukaan kirkkolain 16 luvun 14 §:n 1 momentin ja 25 luvun 8 a §:n 4 momentin viittaukset henkilötietolakiin (523/1999) korvataan viittauksella tietosuoja-asetukseen ja tietosuojalakiin. Lisäksi kirkkolain 24 luvun 3 §:n 4 momentista poistetaan säännös, jonka mukaan seurakunnan jäsenrekisterissä olevien muiden kuin väestötietojen oikaisuun sovelletaan, mitä henkilötietolaissa säädetään. Rekisteröidyn oikeudet saada virheelliset tietonsa korjatuksi määräytyvät tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain perusteella.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella hallintovaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 113/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

Helsingissä 1.2.2019

Valiokunnan mietintö HaVM 28/2018 vp

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps
varapuheenjohtaja Timo V. Korhonen kesk
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Kari Kulmala sin
jäsen Antti Kurvinen kesk
jäsen Olli-Poika Parviainen vihr
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Veera Ruoho kok
jäsen Joona Räsänen sd
jäsen Matti Semi vas
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Tapani Tölli kesk
varajäsen Lasse Hautala kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne